

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นผู้ศึกษานำมาสรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$; $\sigma = 0.94$) ส่วนรายด้านพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงจากระดับมากไปหาระดับน้อย ดังนี้ ด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรม ($\mu = 4.02$; $\sigma = 0.82$) ด้านการให้บริการประชาชน ($\mu = 3.96$; $\sigma = 0.85$) ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพ ($\mu = 3.94$; $\sigma = 1.17$) และด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\mu = 3.93$; $\sigma = 0.95$)

2. ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.96$; $\sigma = 0.48$) สูงกว่าเพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.89$; $\sigma = 0.41$) ซึ่งอาจเป็นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศชายมีความเชื่อมั่นและความเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ย โดยจำแนกตามอายุแล้วพบว่า
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.11$; $\sigma = 0.56$)
 สูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะอายุยังน้อย เป็นกลุ่มคนที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจใน
 การทำงานสูง ส่วนกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ
 ($\mu = 3.99$; $\sigma = 0.47$) อาจเป็นเพราะเมื่ออายุมากขึ้น สุขภาพไม่แข็งแรง ประสิทธิภาพใน
 การทำงานลดลง

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ย โดยจำแนกตามระดับการศึกษา
 แล้วพบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงาน
 ($\mu = 4.03$; $\sigma = 0.49$) สูงกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่นๆ โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับ
 ประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.91$; $\sigma = 0.43$) น้อยที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า
 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีกว่า

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ย โดยจำแนกตามตำแหน่งแล้ว
 พบว่า ตำแหน่งกำนันมีระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.20$; $\sigma = 0.37$) สูงกว่าตำแหน่ง
 ผู้ใหญ่บ้าน ($\mu = 3.94$; $\sigma = 0.48$) ซึ่งอาจเป็นเพราะกำนันมีฐานะเป็นหัวหน้าของผู้ใหญ่บ้าน
 มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านทุกคนในตำบลซึ่งมีความรับผิดชอบ
 มากกว่า จึงมีระดับการปฏิบัติงานที่สูงกว่า

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ย โดยจำแนกตามระยะเวลาการ
 ดำรงตำแหน่งแล้วพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไปมีระดับ
 การปฏิบัติงาน ($\mu = 4.00$; $\sigma = 0.49$) สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อาจเป็นเพราะมีประสบการณ์มากกว่า
 จึงมีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหา อุปสรรค

3.1.1 ด้านการให้บริการประชาชน คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง
 ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจนให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนทราบ โดยเฉพาะแนวทางที่
 ชัดเจนที่ประชาชนสามารถเข้าถึงการขอรับบริการของหน่วยงานภาครัฐอย่างแท้จริง

3.1.2 ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขาดความรู้เรื่องระเบียบกฎหมายใหม่ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ และขาดการเข้มงวดตรวจตราความสงบเรียบร้อยและการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านและชุมชน ตลอดจนการขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

3.1.3 ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพคือ การขาดหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เข้ามาอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนขาดงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุน

3.1.4 ด้านการอำนวยความสะดวก คือ การขาดการรณรงค์ ส่งเสริม และการจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์อำนวยความสะดวกในหมู่บ้านและชุมชน ตลอดจนขาดการจัดเวทีประชาคมในหมู่บ้านและชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านและชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะ

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมือง ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สรุปได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการให้บริการประชาชนข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนควรมีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการ รวมถึงช่องทางการติดต่อกับหน่วยงานราชการ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง แนะนำ แนวทางการขอรับบริการจากหน่วยงานทางภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ข้อเสนอแนะ คือ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบ กฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้กับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่องและให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้มงวดในการปฏิบัติงาน การตรวจตราความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านและชุมชน กระทรวงมหาดไทยควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการปฏิบัติงานแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างเพียงพอด้วย

3.2.3 ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพข้อเสนอแนะ คือ

หน่วยงานของภาครัฐที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการอาชีพ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ควรเข้ามาส่งเสริมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แนะนำแก่ประชาชนต่อไปได้

3.2.4 ด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมข้อเสนอแนะคือ กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย ควรอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายและการอำนวยความสะดวกให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าระดับการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ระดับการปฏิบัติงานรายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานสูงสุด ($\mu = 4.02$; $\sigma = 0.82$) เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า การให้คำปรึกษาหารือกรณีเกิดข้อพิพาทขึ้นในหมู่บ้านและชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.14$; $\sigma = 0.82$) รองลงมา คือ การสอดส่องดูแลและติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันการเกิดข้อพิพาทในหมู่บ้านและชุมชน ($\mu = 4.10$; $\sigma = 0.74$) และการให้คำปรึกษาข้อกฎหมายและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ($\mu = 4.09$; $\sigma = 0.75$) อาจเป็นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ปกครองในตำบล หมู่บ้านที่ประชาชนให้ความเคารพนับถืออยู่แล้ว เมื่อเกิดเหตุความขัดแย้งขึ้นจึงเป็นหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ภายในหมู่บ้านและชุมชน ส่วนประเด็นที่ผลการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\mu = 3.93$; $\sigma = 0.95$) ซึ่งอำนาจหน้าที่โดยตรงในการปกครองดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านและชุมชนอาจจะเป็นหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ไม่มีอำนาจในการจับกุมและการดำเนินคดีโดยตรง รวมถึงเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

ดังกล่าว จึงปฏิบัติงานได้เพียงผู้สอดส่องดูแลและการว่ากล่าวตักเตือน ผลการศึกษาจึงมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของณรงค์เดช จงหนาน (2550 : 114) ศึกษาเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดกาฬสินธุ์” พบว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านต่างๆ ยังมีความสำคัญอยู่มากแม้ในปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบมากขึ้นในการดูแลทุกข์สุขของราษฎร แต่จากผลการวิจัยทำให้ทราบ ว่า ผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ ยังมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่มาก สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของพระจันทา พันธุ์ไชย (2550 : 67) ศึกษาเรื่อง “บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญา ด้านงานทะเบียน ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพ โดยรวมมีบทบาทการพัฒนาอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับการศึกษาปัญหาพิเศษของนรินทร์ อุ้นเรือน (2550 : 99) ศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ : ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี” พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับมากแต่ไม่สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของสุวรรณ มาลี (2551 : 90) ศึกษาการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามบทบาทหน้าที่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่แตกต่างกันอาจจะเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีกรอบอำนาจหน้าที่ตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้แล้ว และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยก็มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างใกล้ชิด ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จึงไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณา ระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าเพศชายมีระดับการปฏิบัติงาน ($\mu=3.96$; $\sigma=0.48$) สูงกว่าเพศหญิง ($\mu=3.89$; $\sigma=0.41$) ซึ่งอาจเป็นเพราะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศชายมีความเชื่อมั่นและความเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ มาลี (2551 : 90) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน

พบว่า มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาปัญหาพิเศษของนรินทร์ อุ่นเรือน (2550 : 99) พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีเพศ สถานภาพการสมรสต่างกัน ปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ยจำแนกตามอายุ พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ($\mu = 4.11$; $\sigma = 0.56$) ซึ่งอาจเป็นเพราะอายุยังน้อย เป็นกลุ่มคนที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงานสูง

แต่เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานจากค่าเฉลี่ยโดยจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.03$; $\sigma = 0.49$) สูงกว่ากลุ่มระดับการศึกษาอื่นๆ โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.91$; $\sigma = 0.43$) น้อยที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีกว่า

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งกำนันมี ระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.20$; $\sigma = 0.37$) สูงกว่าตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ($\mu = 3.94$; $\sigma = 0.48$) ซึ่งอาจเป็นเพราะกำนันมีฐานะเป็นหัวหน้าของผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในตำบลที่รับผิดชอบ จึงมีระดับการปฏิบัติงานที่สูงกว่า

และเมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไปมีระดับการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.00$; $\sigma = 0.49$) สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อาจเป็นเพราะมีประสบการณ์มากกว่า จึงมีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จากผลการวิเคราะห์ความถี่ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงาน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นขาดความรู้ในเรื่องระเบียบกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีความถี่สูงกว่าปัญหาด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และขาดทักษะในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของณรงค์เดช จอจหนาน (2550 : 114) พบว่า

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และขาดภาวะผู้นำในการพัฒนาตำบล หมู่บ้านและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำริ คำภาตัน (2550 : 67) ศึกษาเรื่อง “บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี” พบว่า ปัญหาอุปสรรคของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันคือ ปัญหาทางด้านกฎหมายและด้านงบประมาณ

ข้อเสนอแนะเพื่อให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาสมัครรับการเลือกตั้งให้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มากขึ้น พัฒนาขีดความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความรู้ในระเบียบ กฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ควรปลูกฝังอุดมการณ์ของนักปกครองในฐานะผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ให้มีจิตอาสาที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน รวมถึงการพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาตำบล หมู่บ้านและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเข้ามารับเลือกตั้งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไว้เพียงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ปฏิบัติงาน

ในการค้นคว้าอิสระเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่จะได้นำเสนอให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอันอาจเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายซึ่งจะเป็นแนวทางในการปลูกฝังอุดมการณ์ให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีบทบาทในการเป็นผู้นำในระดับตำบล หมู่บ้านให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุด คือด้านการให้บริการประชาชน ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการบริการของหน่วยงานภาครัฐอย่างแท้จริงและด้านการอำนวยความสะดวกข้อเสนอแนะ ควรให้มีการรณรงค์ส่งเสริมให้

ความรู้ในการปฏิบัติงานแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นธรรมใน หมู่บ้านและชุมชน การจัดให้มีเวทีประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนเป็นประจำ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรัก ความสามัคคี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการลดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันในหมู่บ้านและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

ในการศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่นจังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานในภารกิจหลักๆ 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการประชาชน ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพและด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมพบว่าระดับการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกๆ ด้าน ($\mu = 3.93$; $\sigma = 0.95$) ฉะนั้นในการศึกษารั้งต่อไป จึงควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย